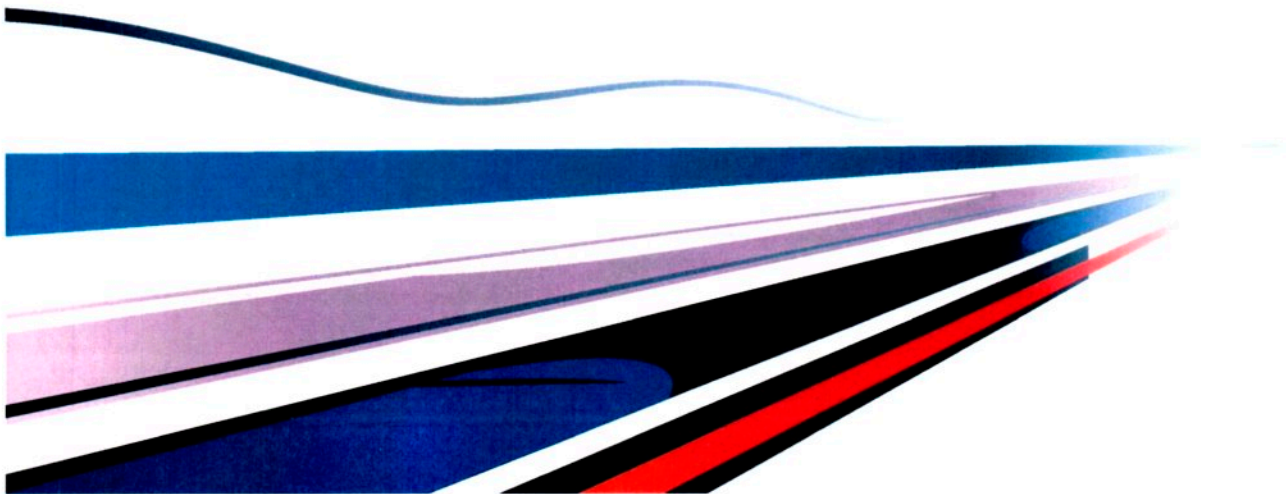

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Årsregnskap 2019

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ledelseskommentar til årsregnskapet 2019

Formål

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Departementet har fire kjerneoppgaver:

- være faglig sekretariat for den politiske ledelsen, herunder å gi faglige råd om politikkutvikling
- gjennomføre sektorpolitikk overfor kommuner, fylkeskommuner, næringsliv, organisasjoner og innbyggere innenfor politisk gitte rammer (blant annet ved planlegging, utredning, gjennomføring og kommunikasjon av de sakene som departementet har ansvar for)
- behandle enkeltsaker, det vil si fatte vedtak i enkeltsaker der departementet har fått spesiell myndighet i samsvar med lov, forskrift eller forvaltningspraksis, svare på spørsmål og ulike typer forespørsler til departementet, utarbeide tilsvaret i rettsaker o.a.
- administrere og organisere underliggende virksomheter

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Årsregnskapsrapporten gir et dekkende bilde av departementets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I forbindelse med endringene i regjeringen i statsrådet 22. januar 2019 ble det gjort enkelte justeringer i ansvarsdelingen mellom departementene. KMD har fått overført ansvaret for arbeidet med elektronisk kommunikasjon fra Samferdselsdepartementet og ansvaret for næringsrettet IKT, Digital 21, Altinn og ressurser til IKT-forskning fra Nærings- og fiskeridepartementet. Endringene medførte at KMDs bevilgning og utgifter på flere poster har økt. I sammenheng med dette har KMD også fått overført 11 ansatte, med en tilhørende økning i KMDs driftsbudsjett.

I 2019 har KMD samlet regnskapsført utgifter på 175 mrd. kroner. Av dette utgjør tilskuddsutbetalinger 174,6 mrd. kroner, jf. note 7. Dette er en økning på om lag 6,8 mrd. kroner fra 2018. Dette skyldes i hovedsak en økning i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner på om lag 6,8 mrd. kroner. Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til eget regelverk.

Den samlede mindretutgiften for alle poster KMD disponerte etter justering for avgitte belastningsfullmakter og utnyttet merinntektsfullmakt er på rundt 174 mill. kroner, om lag 5 mill. kroner mer enn året før. Av dette søkes 172,2 mill. kroner overført til neste år iht. beregninger i note B. Om lag 118 mill. kroner av mindreforbruket er knyttet til ulike driftsposter, og skyldes blant annet tidsforskyvninger ved prosjekter, samt noe lavere driftsutgifter pga. vakanser.

Artskontorapporteringen viser driftsutgifter på 550,5 mill. kroner, hvorav utbetalinger til lønn utgjorde 356,8 mill. kroner, dvs. en lønnsandel på 65 prosent. Sammenlignet med i fjor er dette en oppgang i lønnsandelen på om lag 3,5 prosentpoeng. Dette skyldes i hovedsak nedgangen i øvrige driftsutgifter, samt at KMD har fått tilført ansatte i forbindelse med nye ansvarsområder for departementet.

Note 2 viser 346,5 utførte årsverk i 2019, en liten oppgang fra 2018 som må sees i sammenheng med endringen i KMDs ansvarsområdet. Samtidig har effekten av ABE-reformen på utførte årsverk og vakanser trukket i motsatt retning, slik at summen utførte årsverk ikke har økt mer.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31. desember 2019 6,9 mill. kroner. Oppstillingen av artskontorapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. KMD er oppført med kapitalposter i statens kapitalregnskap bestående av aksjer i Kommunalbanken AS. Forskudd på rammetilskudd

Kommunal- og moderniseringsdepartementet – Årsregnskap 2019

til Bykle kommune, gitt i 2018 ble dekket inn i 2019. Det ble utbetalt et nytt forskudd på rammetilskudd til Bykle kommune på 898 372 kroner.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for departementet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen blir offentliggjort så snart den foreligger.

Oslo, 12. mars 2020

Eivind Dale

Departementsråd

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

KMD er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som KMD har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet KMD har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva KMD har til disposisjon for hver statskonto (kapittel/post) etter fradrag for midler som har blitt tildelt ved tildelingsbrev til underliggende virksomheter, og eventuelt andre virksomheter under andre departementer. Kolonnen inkluderer kap. 525 post 01, kap. 595 post 01 og kap 2412 post 21 der KMD har holdt tilbake noen midler, mens hoveddelen av budsjettbevilgningen er delegert til underliggende virksomheter. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra KMD selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall KMD har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. KMD har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2019

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merutgift (-) og mindretgift
0001	H.M.Kongen og H.M.Dronningen	01	Apanasje	A	12 093 000	12 093 000	0
0001	H.M.K og H.M.D	50	Det kongelige hoff	A	201 139 000	201 139 000	0
0001	H.M.K og H.M.D	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	A	210 600 000	210 600 000	0
0002	H.K.H kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	01	Apanasje	A	10 065 000	10 065 000	0
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	429 161 000	409 265 386	19 895 614
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	85 169 000	44 500 081	40 668 919
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	23	Husleie for fellesarealer m.m	A,B	22 542 000	21 462 944	1 079 056
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	25	Nytt regjeringskvarter	A,B	9 028 000	7 843 532	1 184 468
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	27	Felles IKT-løsning	A,B	44 416 000	6 458 553	37 957 447
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	50	Forskningsprogrammer	A,B	246 070 000	112 945 000	133 125 000
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	70	Diverse formål	A,B	3 000 000	2 207 226	792 774
0502	Tariffavtalte avsetninger	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	2 000 000	1 656 227	343 773
0502	Tariffavtalte avsetninger	70	Kompetanseutvikling mv.	A,B	5 548 000	2 000 000	3 548 000
0502	Tariffavtalte avsetninger	71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	A	195 000 000	195 000 000	0
0525	Fylkesmannsembetene, driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	2 575 000	1 269 028	1 305 972
0541	IT-politikk	22	Utvikling og samordning av IT-politikken	A,B	16 552 500	6 668 122	9 884 378
0541	IT-politikk	70	Forvaltningsutvikling og samordning av IT-politikken	A,B	15 129 000	14 268 500	860 500
0542	Internasjonalt IT-samarbeid	01	Driftsutgifter	A,B	4 875 000	4 868 016	6 984
0542	Internasjonalt IT-samarbeid	70	Internasjonale program	A,B	37 708 000	25 261 749	12 446 251
0543	Nasjonale kommunikasjonsmyndighet	72	Tidlig frigjøring av 700 MHz-båndet	A,B	150 000 000	50 000 000	100 000 000
0546	Personvernemda	01	Driftsutgifter	A,B	2 350 000	1 960 607	389 393
0550	Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	62	Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	A	453 090 000	453 090 000	0
0550	Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	64	Inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn	A	50 000 000	50 000 000	0
0550	Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	66	Forenkling av utmarksforvaltning- forsøksordning	A,B	1 421 000	950 600	470 400
0550	Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	70	Bedriftsrettede programmer i distriktene	A	119 016 000	119 016 000	0
0550	Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	73	Merkur-programmet	A,B	0	-14 870 982	14 870 982
0553	Omstillingsdyktige regioner	60	Regionale tiltak for utv. av næringsmiljøer og tilg. til komp.	A	47 000 000	47 000 000	0
0553	Omstillingsdyktige regioner	63	Grenseregionale Interreg-program	A	52 736 000	52 736 000	0
0553	Omstillingsdyktige regioner	65	Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	A	79 856 000	79 856 000	0
0553	Omstillingsdyktige regioner	74	Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljø	A	281 089 000	281 089 000	0
0553	Omstillingsdyktige regioner	76	Nordisk og europeisk samarbeid	A,B	39 285 000	30 197 887	9 087 113
0560	Samiske formål	50	Samisks språk, kultur og samfunnsliv	A	510 069 000	510 069 000	0
0560	Samiske formål	51	Divvun	A	7 234 000	7 234 000	0
0560	Samiske formål	55	Samisk høgskole	A	5 223 000	5 223 000	0
0567	Nasjonale minoriteter	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	A,B	1 047 000	250 487	796 513
0567	Nasjonale minoriteter	60	Rom	A,B	4 464 000	4 164 000	300 000
0567	Nasjonale minoriteter	72	Det Mosaiske Trossamfund	A,B	7 222 000	7 221 999	1
0567	Nasjonale minoriteter	73	Kvensk språk og kultur	A	9 962 000	9 962 000	0
0567	Nasjonale minoriteter	74	Kultur- og ressurscenter for norske rom	A	10 300 000	10 300 000	0
0567	Nasjonale minoriteter	75	Romanifolket/taterne	A,B	16 297 000	180 000	16 117 000
0571	Rammetilskudd til kommuner	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	29 395 000	16 743 409	12 651 591
0571	Rammetilskudd til kommuner	60	Innbyggertilskudd	A	131 751 689 000	131 751 689 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	A	860 407 000	860 407 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	A	2 199 842 000	2 199 842 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	64	Skjønnstilskudd	A,B	1 237 000 000	1 237 000 155	-155

0571	Rammetilskudd til kommuner	65	Regionsentertilskudd	A	200 000 000	200 000 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	66	Veksttilskudd	A	231 934 000	231 934 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	67	Storbytilskudd	A	508 768 000	508 768 000	0
0571	Rammetilskudd til kommuner	90	Forskudd på rammetilskudd	B	0	898 372	-898 372
0572	Rammetilskudd til fylkeskommuner	60	Innbyggertilskudd	A	33 619 319 000	33 619 319 000	0
0572	Rammetilskudd til fylkeskommuner	62	Nord-Norge-tilskudd	A	676 012 000	676 012 000	0
0572	Rammetilskudd til fylkeskommuner	64	Skjønnstilskudd	A	382 000 000	382 000 000	0
0577	Tilskudd til politiske partier	01	Driftsutgifter	A,B	5 555 417	5 434 726	120 691
0577	Tilskudd til politiske partier	70	Sentrale organisasjoner	A,B	324 082 000	324 071 666	10 334
0577	Tilskudd til politiske partier	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	A,B	8 256 000	8 214 214	41 786
0579	Valgutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	10 931 000	10 437 268	493 732
0590	Planlegging og byutvikling	61	Byvekstavtaler	A,B	26 040 000	21 510 000	4 530 000
0590	Planlegging og byutvikling	65	Områdesatsing i byer	A,B	61 274 000	58 274 000	3 000 000
0590	Planlegging og byutvikling	81	Kompetansetilak	A	6 725 000	6 725 000	0
0595	Statens kartverk	01	Driftsutgifter	A,B	2 000 000	2 015 065	-15 065
2412	Husbanken	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	500 000	155 500	344 500
0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter	B		2 018 267	
0352	Nedsatt funksjonsevne	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	B		2 500 000	
0471	Statens erstatningsansvar og stortingets rettfærdighetsvedtaksordning m.m.	71	Erstatningsansvar	B		3 000 000	
1633	Nettoordning mva i staten	01	Driftsutgifter	B		23 118 526	
Sum utgiftsfori					175 542 060 917	175 147 288 131	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	01	Tilfeldige inntekter	0	3 620 118	3 620 118
3542	Internasjonalt IT-samarbeid	01	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 200 000	2 477 633	277 633
3571	Tilbakeføring av forskudd	90	Tilbakeføring av forskudd	0	374 989	374 989
5616	Kommunalbanken AS	85	Aksjeutbytte	481 000 000	481 000 000	0
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	9 689 671	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift til folketrygda	0	43 863 655	
Sum inntektsfori				483 200 000	541 026 066	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					174 606 262 065
Kapitalkontoer					
60046701	Norges Bank KK /innbetalinger				528 633 390
60046702	Norges Bank KK/utbetalinger				-175 143 486 358
705001	Endring i mellomværende med statskassen				8 590 903
Sum rapportert					0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				31.12.2019	31.12.2018	Endring
705001	Mellomværende med statskassen			-6 879 319	-15 470 223	8 590 903
626005	Aksjer under KMD			3 144 625 000	3 144 625 000	0
650005	Forskudd på rammetilskudd til kommuner			898 372	374 989	523 383

* For KMD viser kolonnen «samlet tildeling» bevilgninger departementet har hatt til disposisjon per post, etter fradrag for midler som har blitt tildelt ved tildelingsbrev til underliggende virksomheter, og eventuelt andre virksomheter under andre departementer. Beløpene er ikke redusert med avgitte belastningsfullmakter. Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Note A - Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
000101	0	12 093 000	12 093 000
000150	0	201 139 000	201 139 000
000151	0	210 600 000	210 600 000
000201	0	10 065 000	10 065 000
050001*	20 131 000	413 130 000	429 161 000
050021*	25 561 000	82 388 000	85 169 000
050023	998 000	21 544 000	22 542 000
050025	5 048 000	3 980 000	9 028 000
050027*	10 216 000	40 000 000	44 416 000
050050	0	246 070 000	246 070 000
050070	0	3 000 000	3 000 000
050221*	2 000 000	1 000 000	2 000 000
050270*	19 048 000	16 500 000	5 548 000
050271	0	195 000 000	195 000 000
052501*	47 104 000	1 913 109 000	2 575 000
054122*	2 826 000	16 529 000	16 552 500
054170	0	15 129 000	15 129 000
054201	0	4 875 000	4 875 000
054270	0	37 708 000	37 708 000
054372	0	150 000 000	150 000 000
054601	0	2 350 000	2 350 000
055062	0	453 090 000	453 090 000
055064	0	50 000 000	50 000 000
055066	1 421 000	0	1 421 000
055070	0	119 016 000	119 016 000
055073**	0	0	0
055360	0	47 000 000	47 000 000
055363	0	52 736 000	52 736 000
055365	0	79 856 000	79 856 000
055374	0	281 089 000	281 089 000
055376	8 415 000	30 870 000	39 285 000
056050	0	510 069 000	510 069 000
056051	0	7 234 000	7 234 000
056055	0	5 223 000	5 223 000
056722	1 047 000	0	1 047 000
056760	959 000	3 505 000	4 464 000
056772	0	7 222 000	7 222 000
056773	0	9 962 000	9 962 000
056774	2 666 000	7 634 000	10 300 000
056775*	16 297 000	4 419 000	16 297 000
057121*	14 829 000	33 639 000	29 395 000
057160	0	131 751 689 000	131 751 689 000
057161	0	860 407 000	860 407 000
057162	0	2 199 842 000	2 199 842 000
057164	0	1 237 000 000	1 237 000 000
057165	0	200 000 000	200 000 000

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Note A - Forklaring av samlet tildeling utgifter (forts.)

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
057166	0	231 934 000	231 934 000
057167	0	508 768 000	508 768 000
057260	0	33 619 319 000	33 619 319 000
057262	0	676 012 000	676 012 000
057264	0	382 000 000	382 000 000
057701*	417	8 490 000	5 555 417
057770	0	324 082 000	324 082 000
057776	0	8 256 000	8 256 000
057901	462 000	10 469 000	10 931 000
059061	5 354 000	20 686 000	26 040 000
059065	0	61 274 000	61 274 000
059081	0	6 725 000	6 725 000
059501*	45 701 000	868 469 000	2 000 000
241221*	7 074 000	11 532 000	500 000
Sum	237 157 417	178 285 727 000	175 542 060 917

* For KMD viser kolonnen «samlet tildeling» bevilgninger departementet har hatt til disposisjon per post, etter fradrag for midler som har blitt tildelt ved tildelingsbrev til underliggende virksomheter, og eventuelt andre virksomheter under andre departementer

**Bevilgningen på posten ble i sin helhet delegert til underliggende virksomhet, men KMD har ført en tilbakeføring av ubrukte tilskuddsmidler fra tidligere forvalter på

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Note B - Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(+)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
050001		19 895 614		19 895 614	3 620 118			23 515 733	20 656 500	20 656 500
050021	kan overføres, kan nyttes under post 70	40 668 919	3 474 622	37 194 297				37 194 297	170 924 000	37 194 297
050023		1 079 056		1 079 056				1 079 056	1 077 200	1 077 200
050025	kan overføres	1 184 468		1 184 468				1 184 468	7 980 000	1 184 468
050027	kan overføres	37 957 447		37 957 447				37 957 447	53 000 000	37 957 447
050050		133 125 000	133 020 000	105 000				105 000		
050070	kan overføres, kan nyttes under post 21	792 774		792 774				792 774	3 000 000	792 774
050221	kan overføres, kan nyttes under post 70	343 773		343 773				343 773	2 000 000	343 773
050270	kan overføres, kan nyttes under post 21	3 548 000		3 548 000				3 548 000	33 000 000	3 548 000
052501**		1 305 972		1 305 972				1 305 972	95 655 450	1 305 972
054122	kan overføres, kan nyttes under post 70	9 884 378		9 884 378			-2 689 500	7 194 878	23 687 000	7 194 878
054170	kan nyttes under post 22	860 500	3 550 000	-2 689 500			2 689 500	0		
054201		6 984		6 984				6 984		
054270	kan overføres	12 446 251	13 764 630	-1 318 379				-1 318 379	62 308 000	0
054372		100 000 000	100 000 000	0				0		
054601		389 393		389 393				389 393	117 500	117 500
055066	kan overføres	470 400		470 400				470 400	0	0
055073	kan overføres	14 870 982		14 870 982				14 870 982	108 015 000	14 870 982
055376	kan overføres	9 087 113		9 087 113				9 087 113	60 870 000	9 087 113
056722	kan overføres	796 513		796 513				796 513	1 081 000	796 513
056760	kan overføres	300 000		300 000				300 000	5 742 000	300 000
056772		1		1				1		
056775	kan overføres, kan nyttes under post 25	16 117 000		16 117 000				16 117 000	8 838 000	16 117 000
057121	kan overføres	12 651 591	1 252 095	11 399 496				11 399 496	54 823 000	11 399 496
057164	kan nyttes under kap. 572, post 64	-155		-155				-155		
057190		-898 372		-898 372				-898 372		
057701		120 691		120 691				120 691	424 500	120 691
057770		10 334		10 334				10 334		
057776		41 786		41 786				41 786		
057901		493 732		493 732				493 732	523 450	493 732
059061	kan overføres	4 530 000		4 530 000				4 530 000	40 809 000	4 530 000
059065	kan overføres	3 000 000		3 000 000				3 000 000	101 424 000	3 000 000
059501**	kan nyttes under post 21 og 45	-15 065		-15 065				-15 065	43 423 000	-15 065
241221**	kan overføres	344 500		344 500				344 500	22 295 000	344 500

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

** Poster som i utgangspunktet er delegert til underliggende/andre virksomheter, men der KMD har holdt tilbake midler.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år (forts.)

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

KMD har mottatt belastningsfullmakter fra Statsministerens kontor kap. 21, post 21 på 2,2 mill. kroner samt fra Barne- og likestillingsdepartementet kap. 872, post 71/21 på 4,5 mill. kroner, til sammen 6,7 mill. kroner. KMD har viderelevert 2 mill. kroner av belastningsfullmakten fra Barne- og likestillingsdepartementet kap. 872 til Statens kartverk og fylkesmannsembetene. Til sammen har KMD disponert belastningsfullmakter på 4,7 mill. kroner. Av disse har KMD belastet 4,5 mill. kroner som gir et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner fra mottatte belastningsfullmakter.

KMD har videre benyttet seg av belastningsfullmakten fra Finansdepartementet på kap. 1633, post 01, gitt i rundskriv R-116 fra 12. mars 2015 som gjelder nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen. Departementet har ført 23,1 mill. kroner på kap. 1633, post 01.

Det er en generell fullmakt til å regnskapsføre erstatningskrav som omfattes av Justisdepartementets rundskriv G-01/2017 på kap. 471, post 71. KMD har ført 3 mill. kroner på kap. 471, post 71.

Stikkordet «kan overføres»

Poster med stikkordet «kan overføres» gir hjemmel til å overføre bevilgningen til de to neste budsjettårene, og gjelder samtlige poster som er oppført med stikkordet «kan overføres» i denne noten. Maksimalt overførbart beløp på kap. 567, post 75 er summen av bevilgningen de to foregående budsjettårene. Mindreforbruket overstiger dette, beløpet overføres iht Prop. 114 S (2018-2019) romertallsvedtak XXIV og Innst. 391 S (2018-2019) romertallsvedtak 688 der det gis fullmakt til å overføre udisponert beløp fra 2019 til 2020. På kap. 550, post 66 ble det ikke gitt bevilgning de siste to år, og midlene tilbakeføres til statskassa.

Stikkordet «kan nyttes under»

Poster med stikkordet «kan nyttes» under gir hjemmel til å overskride bevilgningen på posten stikkordet viser til, med innsparing under den bevilgningen den henvises fra. KMD har i 2018 benyttet denne fullmakten på kap. 541, post 70 hvor det er merforbruk på 2 689 500 kroner som dekkes av mindreforbruket på kap. 541, post 22.

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Poster med stikkord «overslagsbevilgning» gir hjemmel til å overskride bevilgningen mot etterfølgende framlegg for Stortinget.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

KMD har i 2019 avgitt belastningsfullmakter på til sammen 256 mill. kroner, og der det er belastet om lag 255 mill. kroner. Mindreforbruket ved avgitte fullmakter er med i beregningen av overføringene.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

KMD har fullmakt gitt av Stortinget til å overskride driftsbevilgningen kap. 500 post 01 mot merinntekter på kap. 3500, post 01. KMD har i 2019 merinntekter på 3,6 mill. kroner som inngår i beregningen av overførbart beløp neste år.

Romertallsvedtak

Romertallsvedtak er betegnelsen på vedtak som gir departementene budsjettfullmakter, og andre fullmakter som ikke følger direkte av bevilgningsvedtakene. KMD har i 2019 benyttet romertallsvedtak III i Prop. 1 S (2018-2019) til å gi forskudd på rammetilskudd til kommuner på inntil 350 mill. kroner på kap. 571, post 90. Det ble i 2019 utbetalt 898 372 kroner i forskudd på rammetilskudd fra KMD. I tillegg har KMD benyttet romertallsvedtak XXIV i Prop. 114 S (2018-2019) som gir adgang til å overføre udisponerte beløp på kap. 567, post 75 fra 2019 til 2020.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2019

	Note	2019	2018
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	3 620 118	1 236 676
Salgs- og leieinntekter	1	2 477 633	0
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		6 097 751	1 236 676
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	356 764 642	347 717 667
Andre utbetalinger til drift	3	183 792 782	217 624 943
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		540 557 425	565 342 610
Netto rapporterte driftsutgifter		534 459 673	564 105 934
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	2 148 345	3 182 879
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	6 359	2 009
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		2 154 703	3 184 887
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		2 154 703	3 184 887
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	490 234 721	445 572 270
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		490 234 721	445 572 270
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	174 581 082 488	167 734 041 993
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		174 581 082 488	167 734 041 993
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsegling konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		454 950	490 079
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		43 863 655	42 649 274
Nettoforingsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		23 118 526	22 642 636
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-21 200 079	-20 496 717
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		174 606 262 065	167 835 263 828

Oversikt over mellomværende med statskassen

	Note	2019	2018
Eiendeler og gjeld			
Fordringer		89 887	180 050
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-13 881 466	-13 984 456
Skyldige offentlige avgifter		-179 929	-351 736
Annen gjeld*		7 092 188	-1 314 081
Sum mellomværende med statskassen	8	-6 879 319	-15 470 223

*Saldo på annen gjeld inkluderer to kreditnota på i sum 9,9 mill. kroner som ikke har blitt gjort opp i 2019.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet**Note 1 Innbetalinger fra drift**

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	300 000	0
Andre tilskudd og overføringer*	3 320 118	1 236 676
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	3 620 118	1 236 676
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Diverse tilfeldige inntekter (inntekstpost 01-29)	2 477 633	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger**	2 477 633	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	6 097 751	1 236 676

*Økning i innbetalinger fra 2018 til 2019 skyldes tilskudd fra Nordisk ministerråd som ansvarlig for Formannskapsprosjektet.

** Innbetalingen gjelder refusjon av kontingent for Den Internasjonale Teleunionen fra Utenriksdepartementet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2019	31.12.2018
Lønn*	281 218 037	273 964 292
Arbeidsgiveravgift	43 863 655	42 649 274
Pensjonsutgifter**	31 893 567	30 309 134
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-8 353 089	-8 776 028
Andre ytelser	8 142 473	9 570 995
Sum utbetalinger til lønn	356 764 642	347 717 667
Antall utførte årsverk:	346,52	342,16

* Økning i lønnsutgifter er knyttet til endringer i departementsstrukturen første halvår 2019.

**Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for arbeidsgiverandel i 2018 og 2019 er 12% prosent, jf. rundskriv R-118.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2019	31.12.2018
Husleie*	46 814 382	51 756 978
Vedlikehold egne bygg og anlegg	3 535	107 288
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	497 151	1 720 391
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	5 481 733	2 364 387
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	371 760	293 525
Mindre utstyrsanskaffelser	2 998 870	1 798 274
Leie av maskiner, inventar og lignende**	5 150 985	12 045 053
Kjøp av fremmede tjenester***		89 494 651
Kjøp av konsulenttjenester***	74 821 538	
Kjøp av andre fremmede tjenester***	9 104 818	
Reiser og diett	12 777 685	10 111 464
Øvrige driftsutgifter****	25 770 327	47 932 932
Sum andre utbetalinger til drift	183 792 782	217 624 943

* Nedgangen i husleieutgiften er knyttet til en bevilgningsreduksjon for leie for ledig areal og ødelagte bygg i regjeringskvartal.

** Nedgangen i utgiftene til leie av maskiner, inventar og lignende er i hovedsak knyttet til programvarelisenser for fylkesmannsembetene, som i 2018 ble regnskapsført fra KMD men som skal utgiftsføres fra Fylkesmannens fellesadministrasjon fom 2019.

*** Fra og med 2019 presenteres konsulenttjenester og andre fremmede tjenester separat. I sammenligningstallene for 2018 er kjøp av fremmede tjenester presentert samlet på notelinjen kjøp av fremmede tjenester.

**** Nedgangen i øvrige driftsutgifter skyldes at KMDs andel av kontingent til EU-programmer i 2018 ble utgiftsført som kontingent, mens det i 2019 er ført som tilskudd.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	6 359	2 009
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	6 359	2 009

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende*	2 092	1 279 778
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 146 253	1 903 101
Sum utbetaling til investeringer	2 148 345	3 182 879

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

* Nedgangen i utgifter til immaterielle eiendeler skyldes for høyt beløp i 2018 pga feil ved bokføringen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2019	31.12.2018
Utbytte*	481 000 000	443 000 000
Tilfeldige og andre inntekter**	9 234 721	2 572 270
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	490 234 721	445 572 270

*Utbytte fra kommunalbanken AS

**Økningen skyldes at det i 2019 var høyre tilbakebetalinger av ubrukte tilskuddsmidler, i hovedsak fra kommunesektoren.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2019	31.12.2018
Overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter*	704 664 000	464 243 000
Overføringer til andre statlige regnskaper	435 193 701	363 683 290
Tilskudd til kommuner**	136 993 062 211	131 196 385 169
Tilskudd til fylkeskommuner	35 378 281 328	34 609 092 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	231 573 391	313 294 625
Tilskudd til finansielle foretak	235 722 000	213 083 000
Tilskudd til husholdninger	0	146 108
Tilskudd til ideelle organisasjoner	544 159 878	543 325 477
Tilskudd til statsforvaltningen	500 000	150 000
Tilskudd til utlandet	57 925 978	30 639 325
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	174 581 082 488	167 734 041 993

* Økningen i utbetalingen skyldes i hovedsak ny budsjettordning for Sametinget, der bevilgninger fra flere andre departementer ble overført til KMD.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A - Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2019	31.12.2019	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	3 144 625 000	0	3 144 625 000
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	3 144 625 000	0	3 144 625 000
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	988 350	89 887	898 463
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	988 350	89 887	898 463
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-238 577 267	0	-238 577 267
Skyldig skattetrekk	-13 881 466	-13 881 466	0
Skyldige offentlige avgifter	-199 181	-179 929	-19 253
Annen kortsiktig gjeld	-1 574 585	7 092 188	-8 666 774
<i>Sum</i>	-254 232 499	-6 969 206	-247 263 293
Sum	2 891 380 850	-6 879 319	2 898 260 170

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Aksjer	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Kommunalbanken AS	01.11.1999	3144625	100 %	100 %	1 283 000 000	16 401 000 000	3 144 625 000
Balanseført verdi 31.12.2019							3 144 625 000

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET
Org. nr.: 972417858

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)sitt årsregnskap for 2019. Årsregnskapet består av ledelseskommenterer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2019.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 174 606 262 065 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir KMDs årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2019 og kapitalposter pr 31. desember 2019, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ledelsen har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede

feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo, 04.05.2020

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur